Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Sørensen, H. P.; ved H.P. Sørensen.
Titel | Title:	Det metriske System i Maal og Vægt : indført i Danmark ved Meterloven af 4. Maj 1907 : udførlig tabellarisk Fremstilling af de nye Maal og Vægtforhold
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : N. C. Roms Forlagsforretning, 1907
Fysiske størrelse | Physical extent:	20 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Det metriske System

i Maal og Vægt.

Indført i Danmark ved Meterloven af 4. Maj 1907.

Udførlig tabellarisk Fremstilling

af de nye Maal og Vægtforhold.

Ved

H. P. Sørensen,

Skoleinspektør.

Kjøbenhavn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bogtrykkeri.

1907.

INDHOLD.

Side 3. Enhederne for Længdemaal, Flademaal, Rummaal og Vægtmaal.
- 4. Længdemaal.
- 5. Flademaal.
- 7. Rummaal.
- 10. Vægtmaal.
- 12. Guld- og Sølvvægt samt Medicinalvægt. Probervægt. Kornvægt.
- 13. Maal for Varer, som tælles.
- 14. Skibsmaal.
- 15. Mægler-Kurtage.
- 16. Den offentlige Kornvejning.
- 17. Alen omsat til Meter. Meter omsat til Alen og Tommer.
- 18. □ Alen omsat til □ Meter. □ Meter omsat til □ Alen.
- 19. Potter omsat til Liter. Liter omsat til Potter.
- 20. Kvint omsat til Gram. Gram omsat til Kvint.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

1.

Enheden for hver Art Maal i det metriske System har sit særlige Navn, nemlig:

Meter — $^1/_{1000}$ Kilometer — som Enhed for Længdemaal,
Ar — $^1/_{1000}$ Kilar — som Enhed for Flademaal,
Liter $^1/_{1000}$ Kubikmeter — som Enhed for Rummaal, og
Gram — $^1/_{1000}$ Kilogram — som Enhed for Vægtmaal.

Disse Enheder **mangfoldiggøres** ved en fortsat Multiplikation med 10, og **deles** ved en fortsat Division med 10.

I det praktiske Liv bruges foruden de **4 Enhedsnavne** — Meter, Ar, Liter, Gram — 3 græske Fornavne til Betegnelsen af Mangefold, nemlig: **Deka** for 10, **Hekto** for 100 og **Kilo** for 1000. Til Deling benyttes 3 latinske Fornavne, nemlig: **Deci** for $^1/_{10}$, **Centi** for $^1/_{100}$ og **Milli** for $^1/_{1000}$.

Da Enhedsnavnene og Sammensætningerne danner samtlige Benævnelser for Maal- og Vægtstørrelserne, mærkes følgende Opstilling:

De 4 Slags Maal:	1. Længdemaal	2. Flademaal	3. Rummaal	4. Vægtmaal
De 4 Enhedsnavne:	1. **Meter**	2. **Ar**	3. **Liter**	4. **Gram**
a. **Mangefold** betegnes ved at tilføje de græske Talord:				
Deka — 10	**Deka**meter	**Deka**ar	**Deka**liter	**Deka**gram
Hekto — 100	**Hekto**meter	**Hekto**ar	**Hekto**liter	**Hekto**gram
Kilo — 1000	**Kilo**meter	**Kilo**ar	**Kilo**liter	**Kilo**gram
b. **Dele** betegnes ved at tilføje de latinske Talord:				
Deci — $^1/_{10}$	**Deci**meter	**Deci**ar	**Deci**liter	**Deci**gram
Centi — $^1/_{100}$	**Centi**meter	**Centi**ar	**Centi**liter	**Centi**gram
Milli — $^1/_{1000}$	**Milli**meter	**Milli**ar	**Milli**liter	**Milli**gram

Enhedsnavnene, Meter, Ar, Liter, Gram, angiver Maalets **Art,** og **Fornavnene,** Deka, Hekto, Kilo, Deci, Centi, Milli, angiver vedkommende Maals **Forhold** til Enheden.

2. Længdemaal.

Enheden for Længdemaalet er **Meter,** hvis Længde er en 40 Milliontedel af Jordmeridianen — o: en Kreds omkring Jorden gennem Nord- og Sydpolen. —

Man har følgende Længdemaal udtrykt i Meter — jævnfør Lovens § 3:

Myriameter [1]	Kilometer	Hektometer	Dekameter	Meter	decimeter	centimeter	millimeter
10000	1000	100	10	1	$^1/_{10}$	$^1/_{100}$	$^1/_{1000}$
Mm.	Km.	Hm.	Dm.	M.	dm.	cm.	mm.

Enheden, Meteren, mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

Mangefold:

1 Dekameter = 10 Meter
1 Hektometer = 100 — = 10 Dekameter
1 Kilometer = 1000 — = 10 Hektometer = 100 Dekameter

Dele:

1 decimeter = $^1/_{10}$ Meter, skrives 0.1 Meter
1 centimeter = $^1/_{100}$ — — 0.01 —
1 millimeter = $^1/_{1000}$ — — 0.001 —

I hvilke Forhold de nye Længdemaal staar til de hidtil benyttede fremgaar af følgende Tabel:

a.	1 Myriameter, Mm.	=	10000	Meter	=	1.33 Mil	=	31862 Fod
	1 Kilometer, Km.	=	1000	—	=	1593.1 Alen	=	3186.2 -
	1 Hektometer, Hm.	=	100	—	=	159.31 —	=	318.6 -
	1 Dekameter, Dm.	=	10	—	=	15.93 —	=	31.9 -
	1 Meter, M.	=	1	—	=	1.59 —	=	3.2 -
	1 decimeter, dm.	=	$^1/_{10}$	—	=	3.82 Tommer		
	1 centimeter, cm.	=	$^1/_{100}$	—	=	4.59 Linier		
	1 millimeter, mm.	=	$^1/_{1000}$	—	=	0.46 —		

[1]) 1 Myriameter kaldes ogsaa 1 Metermil.

b. 1 Landmil, 12000 Alen	=	7.53	Kilometer
1 Sømil, 11802 Alen	=	7.41	—
1 Søkvartmil, 2950 Alen	=	1.85	—
1 Kabellængde, 100 Favne	=	188.34	Meter
1 Rode, 10 Fod	=	3.14	—
1 Favn, 3 Alen	=	1.88	—
1 Alen, 24 Tommer	=	0.63	—
1 Fod, 12 Tommer	=	0.31	—
1 Kvarter, 6 Tommer	=	1.56	decimeter
1 Tomme — Duodecimal — 12 Linier	=	2.6	centimeter
1 Linie — Duodecimal	=	2.2	millimeter

Kilometer, Hektometer og **Dekameter** bruges ved Udmaaling af Vejlængder, Jernbanelinier, Kanaler, Kyststrækninger, Diger, Volde, Grøfter og lignende.

Meter, Deci- og **Centimeter** benyttes væsentlig i Handel, Industri, Haandværk og Husvæsen.

3. Flademaal.

Enheden for Flademaalet er **Kvadratmeteren.** 1 □ Meter er et Kvadrat, hvis Sider er 1 Meter.

Ved Beregning af Jordarealer benyttes □ Meter ikke som Enhed, men 100 □ Meter, som er 1 □ Dekameter og kaldes **Ar.**

Man har følgende Flademaal udtrykt i Ar — jævnfør Lovens § 3:

Kiloar	Hektoar	Dekaar	Ar	deciar	centiar	milliar
1000	100	10	1	$^1/_{10}$	$^1/_{100}$	$^1/_{1000}$
Kar.	Har.	Dar.	Ar	dar.	car.	mar.

Da Kvadratmeteren (ɔ: en ligesidet og retvinklet Firkant) er Enheden for Flademaalene, vil de større og mindre Flademaal fremkomme ved at mangfoldiggøre og dele denne Enhed, nemlig:

1	Kvadrat,	hvis	Sider	er	1	Meter,	er	1	□	Meter	
1	—	—	—	-	10	—	-	100	□	— = 1	□ Dekameter
1	—	—	—	-	100	—	-	10000	□	— = 1	□ Hektometer
1	—	—	—	-	1000	—	-	1000000	□	— = 1	□ Kilometer
1	—	—	—	-	1	decimeter	-	0.01	□	— = 1	□ decimeter
1	—	—	—	-	1	centimeter	-	0.0001	□	— = 1	□ centimeter
1	—	—	—	-	1	millimeter	-	0.000001	□	— = 1	□ millimeter

Desuden er:
1 □ Myriameter = 100 Millioner □ Meter = 100 □ Kilometer = ca. 1.76 □ Mil.
1 □ Decimalgrad (Dègré carré) = 10000 Millioner □ Meter = 100 □ Myriameter = ca. 176 □ Mil.

Da man ved Landmaal imidlertid ikke regner med □ Dekameter, □ Hektometer eller □ Kilometer, men derimod med **Ar,** mærkes følgende Tabel:

	1	Ar er 1 Ar
	10	- - 1 Dekar
Mangefold:	100	- - 1 Hektar
	1000	- - 1 Kilar

	$^1/_{10}$	Ar er 1 deciar
Dele:	$^1/_{100}$	- - 1 centiar
	$^1/_{1000}$	- - 1 milliar

Landmaalene bliver herefter følgende:

1 Ar	=	100	□	Meter	=	ca.	1015	□	Fod	=	ca.	254 □ Alen
1 Dekar (Dar)	=	1000	□	—	=	-	10152	□	-	=	-	2538 □ —
1 Hektar (Har)	=	10000	□	—	=	-	101519	□	-	=	-	25400 □ —
1 Kilar (Kar)	=	100000	□	—	=	-	1015190	□	-	=	-	254000 □ —
1 deciar (dar)	=	10	□	—	=	-	101	□	-	=	-	25.5 □ —
1 centiar (car)	=	1	□	—	=	-	10	□	-	=	-	2.5 □ —
1 milliar (mar)	=	$^1/_{10}$	□	—	=	-	1	□	-	=	-	0.25 □ —

I hvilke Forhold de nye Flademaal staar til de hidtil brugte, ses af følgende Tabel:

a.	1 Kar	=	1000	Ar	(1000	□	Dm.	=	100000	□ M.)	=	18.13 Tdr. Land
	1 Har	=	100	-	(100	□	-	=	10000	□ -)	=	1.81 - —
	1 Dar	=	10	-	(10	□	-	=	1000	□ -)	=	0.18 - —
	1 Ar	=	1	-	(1	□	-	=	100	□ -)	=	0.018 - —
	1 dar	=	$^1/_{10}$	-	($^1/_{10}$	□	-	=	10	□ -)	=	101.52 □ Fod
	1 car	=	$^1/_{100}$	-	($^1/_{100}$	□	-	=	1	□ -)	=	10.15 □ -
	1 mar	=	$^1/_{1000}$	-	($^1/_{1000}$	□	-	=	$^1/_{10}$	□ -)	=	1.02 □ -

b.	1 □ Mil	=	56.74	□ Kilometer
	1 □ Favn	=	3.55	□ Meter
	1 □ Alen	=	0.4	□ —
	1 □ Fod	=	0.1	□ —
	1 □ Tomme	=	6.8	□ centimeter
	1 □ Linie	=	0.5	□ —

Da **Ar** (254 □ Al.) og **Dekar** (2538 □ Al.) er for smaa til at betegne det hidtil benyttede „Tønde Land", bruges **Hektar.** 1 Hektar er 100 Ar = 10000 □ Meter = ca. $1^4/_5$ Td. Land.

1 Tønde Land	(14000 □ Al.				) =	0.55	Hektar	
1 — Hartkorn	(72000 □ -	boniteret	Jord*)	=	2.84	—	bonit.	Jord
1 Skæppe —	(9000 □ -	—	—	) =	0.35	—	—	—
1 Fjerdingkar —	(2250 □ -	—	—	) =	8.87	Ar	—	—
1 Album —	(750 □ -	—	—	) =	2.96	-	—	—

4. Rummaal.

I. Kubikmeter.

Enheden for Rummaalet er Kubikmeter (Kbm). Da 1 Meter er ca. $3^1/_5$ Fod, er 1 Kubikmeter = $^{16}/_5$. $^{16}/_5$. $^{16}/_5$ = $^{4096}/_{125}$ Kubikfod, ca. 33 Kbf. Kubikmeterens Størrelse medfører, at den kun kan anvendes til Maaling af Jord, Mergel, Træ o. l.

Man har følgende Rummaal udtrykt i Kubikmeter — jfr. Lovens § 3:

Kubik-kilometer	Kubik-hekto-meter	Kubik-deka-meter	Kubik-meter	Kubik-decimeter	Kubik. centi-meter	Kubik-milli-meter
1000000000	1000000	1000	1	$^1/_{1000}$	$^1/_{1000000}$	$^1/_{1000000000}$
Kbkm.	Kbhm.	Kbdm.	Kbm.	Kbdcm.	Kbcm.	Kbmm.

Enheden, **Kubikmeteren,** mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

	1	Kubikmeter er 1 Kubikmeter
Mangefold:	1000	— - 1 Kubikdekameter
	1000000	— - 1 Kubikhektometer
	1000000000	— - 1 Kubikkilometer
	$^1/_{1000}$	Kubikmeter er 1 Kubikdecimeter
Dele:	$^1/_{1000000}$	— - 1 Kubikcentimeter
	$^1/_{1000000000}$	— - 1 Kubikmillimeter

I hvilke Forhold de nye Rummaal staar til de hidtil benyttede, fremgaar af følgende Tabel:

*) boniteret Jord til Takst 24 = $5^1/_7$ Td. Land.

a. 1 Kubikkilometer (Kbkm) = 1000000000 Kbm. (1 Milliard) = ca. 33 Milliard Kfd.
1 Kubikhektometer (Kbhm) = 1000000 - (1 Million) = - 33 Millioner -
1 Kubikdekameter (Kbdm) = 1000 - = - 33 Tusinde -
1 Kubikmeter (Kbm) = 1 - = - 33 -
1 Kubikdecimeter (kbdcm) = $^1/_{1000}$ - = - $^{33}/_{1000}$ -
1 Kubikcentimeter (kbcm) = $^1/_{1000000}$ - = - $^{33}/_{1000000}$ -
1 Kubikmillimeter (kbmm) = $^1/_{1000000000}$ - = - $^{33}/_{1000000000}$ -

Maal for Tømmer, Træ og Brænde:

1 Dèkastère er 10 Stères = 10 Kubikmeter = 323.46 Kubikfod
1 Stère*) - 1 Stère = 1 — = 32.35 —
1 Dècistère - $^1/_{10}$ Stère = $^1/_{10}$ — = 3.23 —

b. 1 Kubikmil = ca. 427.38 Kubikkilometer
1 Kubikfavn, 27 Kubikalen = - 6.67 Kubikmeter
1 Kubikalen, 8 Kubikfod = - 0.24 — = 2.4 Kubikcm.
1 Kubikfod, 1728 Kubiktomme = - 0.03 — = 0.3 —
1 Kubiktomme, 1728 Kubiklinier = - 17.89 Kubikcentimeter
1 Kubiklinie = - 10.35 Kubikmillimeter
1 Favn Brænde, 72 Kubikfod = - 2.2 Kubikmeter (Stères)
1 Læst Kul, 18 gl. Kultønder = - 3.06 —

II. Liter.

I den daglige Omsætning anvendes ikke 1 Kubikmeter til Enhed for Rummaal, men derimod 1 Kubikdecimeter, som er en Terning, hvis Side er 1 Decimeter eller $^1/_{10}$ Meter. Kubikindholdet af en saadan Terning er: $^1/_{10} \cdot {}^1/_{10} \cdot {}^1/_{10} = {}^1/_{1000}$ Kubikmeter, som kaldes **Liter.**

Man har følgende Rummaal udtrykt i Liter — jævnfør Lovens § 3:

Kiloliter	Hekto-liter	Dekaliter	Liter	deciliter	centiliter	milliliter
1000	100	10	1	$^1/_{10}$	$^1/_{100}$	$^1/_{1000}$
Kl.	Hl.	Dl.	L.	dl.	cl.	ml.

Enheden, **Liter,** mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

Mangefold:
1 Liter er 1 Liter
10 — - 1 Dekaliter
100 — - 1 Hektoliter
1000 — - 1 Kiloliter

Dele:
$^1/_{10}$ Liter er 1 deciliter
$^1/_{100}$ — - 1 centiliter
$^1/_{1000}$ — - 1 milliliter

*) 1 Stère (Favn) Brænde er 1 Meter høj, 1 Meter lang og 1 Meter bred.

I hvilke Forhold de nye Rummaal staar til de hidtil benyttede fremgaar af følgende Tabel:

a.	1 Kiloliter (Kl)	=	1000	Liter,	ca.	1000	Potter,	nøjagtigere	1035	Potter
	1 Hektoliter (Hl)	=	100	—	-	100	—	—	103.5	—
	1 Dekaliter (Dl)	=	10	—	-	10	—	—	10.5	—
	1 Liter (L)	=	1	—	-	1	Pot	—	1.04	—
	1 deciliter (dl)	=	$^1/_{10}$	—	-	$^1/_{10}$	-	—	0.104	Pot [1]
	1 centiliter (cl)	=	$^1/_{100}$	—	-	$^1/_{100}$	-	—	0.010	- [2]
	1 milliliter (ml)	=	$^1/_{1000}$	—	-	$^1/_{1000}$	-	—	0.001	- [3]

b. 1 Fad, 4 Oksehoveder, 24 Ankere, 960 Potter = 9.27 Hektoliter

1 Pibe, 3 Ahm, 480 Potter = 4.64 —

1 Oksehoved, 6 Ankere, 240 Potter = 2.32 —

1 Ahm, 160 Potter = 1.55 —

1 Anker, lovbestemt 39 Potter, regnes 40 Potter, henholdsvis = 37.68 Liter = 3.7 Dekaliter

og = 38.64 — = 3.86 —

1 Tjerce, 4 Ankere, 160 Potter = 1.55 Hektoliter

1 Viertel, 8 Potter = 7.7 Liter

1 Kande, 2 Potter = 1.9 —

1 Pot, 4 Pægle = 0.97 —

1 Flaske, 3 Pægle = 0.7 —

1 Pægel = 2.4 deciliter

1 Stenkulstønde, gl., $5^1/_2$ Kubikfod, 176 Potter = 1.7 Hektoliter

1 Stenkulstønde, ny, 6 Kubikfod, 192 Potter = 1.85 —

1 Korntønde, $4^1/_2$ Kubikfod, 144 Potter = 1.39 —

1 Kornskæppe = 1.4 Dekaliter = 17.4 Liter

1 Øltønde[4]), $4^1/_4$ Kubikfod, 136 Potter = 1.31 Hektoliter

1 Tjæretønde, $3^3/_4$ Kubikfod, 120 Potter = 1.16 —

1 Sildetønde, $3^1/_2$ Kubikfod, 112 Potter = 1.08 —

1 Tønde „Tre Kroner“ Tran, 5 Kubikfod, 160 Potter = 1.55 —

1 Fudder anden Tran, $3^3/_4$ Kubikfod, 120 Potter = 1.16 —

---

[1]) = $^1/_2$ Pægel. [2]) = $^1/_2$ Snaps. [3]) = 1 Draabe.

[4]) Den skattepligtige Øltønde maa dog i Følge Lov af $^1/_4$ 1891 § 2 holde $4^1/_2$ Kubikfod, 144 Potter = 1.39 Hektoliter.

1 Læst Korn, 22 Tønder	= 30.58	Hektoliter	= 3.34	Kbm.
1 Læst Stenkul, 18 Tdr.	= 30.61	—	= 3.34	—
1 Læst Kalk, 12 Tdr.	= 16.7	—	= 2.23	—
1 Læst Salt, 12 Tdr.	= 16.7	—	= 2.23	—
1 Læst Sild, 12 Tdr.	= 12.99	—	= 1.74	—
1 Læst Smør	= 1344	Kilogram		
1 Td. Smør, 224 Pund	= 112	—		

Anmærkning.

Med **Korntønden,** som deles i Skæpper, Fjerdingkar og Ottingkar, maales: Korn, Frugt, Salt, Kalk, Kridt, Bark o. l.

Med **Øltønden** maales: Beg, Brændevin, Fisk, Mel, Olie, Salt, Skibsbrød, Smør, Sæbe, Talg, Tran og Øl.

Olie og **Petroleum** sælges oftest efter Vægt:

1 Pot Olie = $1^3/_4$ ℔ = 850 Gram = 8.5 Hektogram

1 - Petroleum = $1^1/_2$ ℔ = 750 — = 7.5 —

Med **Tjæretønden** maales ogsaa Brændevin, som er bestemt for Island og Færøerne; denne Tønde returneres fyldt med Tran.

Da Størrelsen af de Foustager, hvori fremmede Vine indføres, kan være meget forskellig, regner man i Gennemsnit:

1 Arroba spansk Vin, 2 Viertler, 16 Potter	= 15.5	Liter	= 1.55	Dl.
1 Barrique Bordeauxvin, $29^1/_2$ Viertler, 236 Potter	= 228	—	= 2.28	Hl.
1 Bota Malaga, 62 Viertler, 496 Potter	= 479.2	—	= 4.79	-
1 Bota Sherry, $61^1/_2$ Viertler, 492 Potter	= 475.3	—	= 4.75	-
1 Cettestuck, dobb. Muid, 152 Viertler, 1216 Potter	= 1174.8	—	= 1.175	Kl.
$^1/_2$ Pibe Cognac, 320 à 360 Potter	= $\frac{306.2}{347.8}$	—	= $\frac{3.06}{3.48}$	Hl.
1 Pibe Madeira — Malaga eller Massala — 54 Viertler, 432 Potter	= 417.4	—	= 4.17	-
1 Ohm Rhinskvin, $17^1/_2$ Viertler, 140 Potter	= 135.3	—	= 1.35	-
1 Oksehoved, Majo, Sherry, 32 Viertler, 256 Potter	= 247.3	—	= 2.47	-
1 Pibe Oporto, 66 Viertler, 528 Potter	= 510.1	—	= 5.1	-
1 Strick Rhinskvin, 140 Viertler, 1120 Potter	= 1082.1	—	= 1.08	Kl.

5. Vægtmaal.

Enheden for Vægten er **Kilogrammet.** Denne Vægtenhed findes saaledes: 1 Kubikdecimeter eller 1 Liter destilleret Vand ved 4° C. er $^1/_{1000}$ × 33 Kubikfod = $^{33}/_{1000}$ Kubikfod. Da 1 Kubikfod destilleret Vand vejer 62 ℔, er $^{33}/_{1000}$ × 62 = $^{2046}/_{1000}$ = 2 ℔ eller **1 Kilogram.**

Kilogram	Hekto-gram	Deka-gram	Gram	decigram	centigram	milligram
1000	100	10	1	$^1/_{10}$	$^1/_{100}$	$^1/_{1000}$
Kg.	Hg.	Dg.	G.	dg.	cg.	mg.

Enheden, **Kilogrammet,** mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

Mangefold:

1 Gram er 1 Gram
10 — - 1 Dekagram
100 — - 1 Hektogram
1000 — - 1 Kilogram

Dele:

$^1/_{10}$ Gram er 1 decigram
$^1/_{100}$ — - 1 centigram
$^1/_{1000}$ — - 1 milligram

I hvilke Forhold de nye Vægtmaal staar til de hidtil benyttede ses af følgende Tabel:

a.
1 Kilogram (Kg) = 1000 Gram = ca. 2 ℔ eller 2.05 ℔
1 Hektogram (Hg) = 100 — = - $^1/_5$ - - 0.21 -
1 Dekagram (Dg) = 10 — = - $^1/_{50}$ - - 2 Kvint
1 Gram (G) = 1 — = - $^1/_{500}$ - - 2 Ort
1 decigram (dg) = $^1/_{10}$ — = - $^1/_{5000}$ - - 0.2 -
1 centigram (cg) = $^1/_{100}$ — = - $^1/_{50000}$ - - 0.02 -
1 milligram (mg) = $^1/_{1000}$ — = $^1/_{500000}$ - - 0.002 -

Desuden er:

1 Ton (t) = 1000 Kg. eller 2000 ℔
1 Qvintal métrique = 100 Kg. eller 200 ℔
1 Myriagram = 10 Kg. eller 20 ℔

b.
1 Skippund, 20 Lispund = 160 Kg.
1 Centner, 100 ℔ = 50 -
1 Lispund, 16 ℔ = 8 -
1 Pund, 100 Kvint = 0.5 - = 500 Gram
1 Kvint, 10 Ort = 5 Gram
1 Ort = 0.5 —

6. Guld- og Sølvvægt. — Medicinalvægt.

Ved al Handel med Guld, Sølv og andre ædle Metaller samt Ædelstene og ægte Perler skal efter Loven af $^{16}/_{4}$ 1873 benyttes Kilogram. — 1 Kg. à 10 Hg. à 10 Dg. à 10 G. à 10 dg. à 10 cg. à 10 mg.

Fra $^{1}/_{7}$ 1869 benyttes Gram i Medicinalvægt — jfr. Guld- og Sølvvægt — i Henhold til Lov af $^{14}/_{8}$ 1868.

7. Probervægt.

Ved Mønter angives siden $^{1}/_{1}$ 1875 Finheden af Legeringen i Tusindedele, eller hvor mange Cram fint Metal, der indeholdes i 1 Kg. Møntmetal.

a. **Guldmønternes** Finhed er $^{9}/_{10}$ o: 9 Dele Guld og 1 Del Kobber.

b. **Sølvmønternes** Finhed er:

2	Kroner,	12	Gram	fint	Sølv	=	Finhed	$^{8}/_{10}$
1	—	6	—	-	-	=	—	$^{8}/_{10}$
25	Øre	1.452	—	-	-	=	—	$^{6}/_{10}$
10	—	0.58	—	-	-	=	—	$^{4}/_{10}$

Fra 1. Januar 1893 skal alle Guldarbejder holde 0.585 = 14.04 Karat, og Sølvarbejder — Kjøbenhavns Prøvesølv, stemplet med 3 Taarne — 0.826 = 13.215 Karat. Skeer og Gafler kan dog fabrikeres 11-lødige.

8. Kornvægt.

Ved Salg af Kornvarer paa Kjøbenhavns Børs noteres Prisen pr. $^{0}/_{0}$ ℔ = 50 Kg., og Kvaliteten bestemmes i Reglen paa Grundlag af den holl. Vægt pr. Zak. Vægten pr. Zak × 5, og det udkomne : med 3, er = d. ℔ pr. Td.

Eksempel: 80 ℔ holl. pr. Zak × $^{5}/_{3}$ = 134 ℔ pr. Td., eller: 80 ℔ holl. pr. Zak × $^{5}/_{6}$ = 67 Kg. pr. Td.

Ved **fob** og ved **cif** Salg af **indenlandsk** Korn er det i Reglen tilladt at levere indtil 500 Gram holl. Undervægt imod en Prisreduktion af $^{1}/_{4}$ $^{0}/_{0}$ pr. 250 Gram. Overvægt betales ikke.

Ved cif Salg af **udenlandsk** Korn godtgøres sædvanligt $^{1}/_{2}$ $^{0}/_{0}$ pr. 250 Gram Undervægt. Ved **loko** Salg beregnes ofte en Godtgørelse pro et kontra af $^{1}/_{4}$ $^{0}/_{0}$ for 250—500 Gram Over- eller Undervægt.

Tabel over hollandsk—dansk Kornvægt.

Holl. Vægt pr. Zak.	Dansk Vægt pr. Tønde.		Holl. Vægt pr. Zak.	Dansk Vægt pr. Tønde.		Holl. Vægt pr. Zak.	Dansk Vægt pr. Tønde.	
Pd.	Pd.	Kg.	Pd.	Pd.	Kg.	Pd.	Pd.	Kg.
71	118.3	59.2	93	155.0	77.5	115	191.7	95.9
72	120.0	60.0	94	156.7	78.4	116	193.3	96.8
73	121.7	60.9	95	158.3	79.2	117	195.0	97.5
74	123.3	61.7	96	160.0	80.0	118	196.7	98.4
75	125.0	62.5	97	161.7	80.9	119	198.3	99.2
76	126.7	63.4	98	163.3	81.7	120	200.0	100.0
77	128.4	64.2	99	165.0	82.5	121	201.7	100.9
78	130.0	65.0	100	166.7	83.4	122	203.3	101.7
79	131.7	65.9	101	168.3	84.2	123	205.0	102.5
80	133.3	66.5	102	170.0	85.0	124	206.7	103.4
81	135.0	67.5	103	171.7	85.9	125	208.3	104.2
82	136.7	68.4	104	173.3	86.7	126	210.0	105.0
83	138.3	69.2	105	175.0	87.5	127	211.7	105.6
84	140.0	70.0	106	176.7	88.4	128	213.3	106.7
85	142.0	71.0	107	178.3	89.2	129	215.0	107.5
86	143.3	71.7	108	180.0	90.0	130	216.7	108.4
87	145.0	72,5	109	181.7	90.9	131	218.3	109.2
88	146.7	73.4	110	183.3	91.7	132	220.0	110.0
89	148.3	74.2	111	185.0	92.5	133	221.7	110.9
90	150.0	75.0	112	186.7	93.4	134	223.3	111.7
91	151.7	75.9	113	188.3	94.2	135	225.0	112.5
92	153.3	76.7	114	190.0	95.0	136	226.7	113.3

9. Maal for Varer, som tælles.

1 ordinært Tusinde har 10 Hundrede à 5 Snese à 20 Stk.
1 stort Tusinde har 10 Hundrede à 6 Snese à 20 Stk.
1 Ol Sild eller Æg har 4 Snese.
1 Skok har 3 Snese.
1 Zimmer Skind har 4 Degger à 10 Skind.
1 Gros har 12 Dusin à 12 Stk.
1 Tylt Brædder har 12 Stk.
1 Trave Koste har 20 Stk.
1 Balle Papir har 10 Ris à 20 Bøger
1 Bog Skrivepapir har 24 Ark.
1 Bog Trykpapir har 25 Ark.
1 Ring Staver har 4 Skokke = 240 Stk.
1 Ris Skrivepapir er 480 Ark.
1 Ris Trykpapir er 500 Ark.
Statens Normalpapir sælges i Ris paa 500 Ark.

10. Skibsmaal.

I Henhold til Lov af $^{13}/_{3}$ 1867 angives Skibes **Tonnage** (Størrelse) i **Tons.** Denne Ton er 100 engelske Kubikfod = 91.59 danske Kubikfod = 2.83 Kubikmeter.

I Gennemsnit regnes i Netto-Tonnage for Sejlskibe ca. 95 % og for Dampskibe ca. 64 % af Brutto-Tonnagen. Maalingen og Beregningen foretages i Kjøbenhavn af Skibsmaalingsbureauet, udenfor Kjøbenhavn af Toldvæsenet.

Toldvæsenets Bestuvningsreglement af $^{29}/_{12}$ 1838 fastsætter Middelforholdet af alle Slags Varer pr. Ton i Sejlskibe til:

Hvede	$15^{1}/_{2}$ Tdr.	à 106	Kg. =	1600 Kg.	= 71	Kbf.	= 2.19	Kbm.
Rug	$16^{1}/_{2}$ -	à 102.5	- =	1650 -	= 74	-	= 2.29	-
Byg	17 -	à 94	- =	1600 -	= 77	-	= 2.38	-
Havre	19 -	à 68	- =	1300 -	= 85	-	= 2.63	-
Hørfrø	$16^{1}/_{2}$ -	à 98.5	- =	1625 -	= 74	-	= 2.29	-
Raps	$16^{1}/_{2}$ -	à 96	- =	1600 -	= 74	-	= 2.29	-
Ærter	$13^{1}/_{2}$ -	à 112	- =	1500 -	= 62	-	= 1.92	-
Kartofler	$14^{1}/_{2}$ -	à 100	- =	1400 -	= 65	-	= 2.01	-
Cikorierødder				975 -				
Kreaturben				1000 -				
Guano				1500 -				
Bark				650 -				
Tobak				700 -				
Brasil Kaffe, $22^{1}/_{2}$ Sække				ca. 1350 -				
St. Croix Sukker, $1^{1}/_{2}$ Fod				- 1350 -				
Havåna Sukker, $5^{1}/_{2}$ à 6 Kasser				- 1350 -				
Pady, Ris og Rangoon, 15 Sække				- 1400 -				
Jernbaneskinner og støbte Jernrør				1650 -	= $7^{1}/_{2}$	-	= 0.232	-
Stangjern				1500 -				
Saltsten, $12^{1}/_{2}$ Tdr.				1600 -	= 69	-	= 2.13	-
St. Ybes Salt, $11^{1}/_{2}$ Tdr. à 133 Kg.				ca. 1500 -	= 63	-	= 1.95	-
Stenkul, $10^{1}/_{2}$ Tdr.				- 1600 -	= 57	-	= 1.76	-
Trælast, under Dækket					ca. 48	-	= 1.48	-
Brænde, 0.7 Favn 2 Fods eller 0.55 Favn 3 Fods								
				Egetømmer -	42	-	= 1.30	-

Heste og stort Hornkvæg: 1 Stk., Faar 3 Stk., Grise 7 Stk. og Lam 5 Stk.

Anmærkning. Dækslasten udgør i Reglen $^{1}/_{3}$ af Trælastladningen under Dækket.

11. Mægler-Kurtage.

Forordningen af $^{22}/_{12}$ 1808 (§ 18) bestemmer følgende Kurtage:

For **Varemæglere:** Af Beløb paa indtil Kr. 2000 inkl. $^{5}/_{6}$ %, fra Kr. 2000 til Kr. 4000 $^{3}/_{4}$ %, fra Kr. 4000 til Kr. 8000 $^{2}/_{3}$ %, over Kr. 8000 $^{1}/_{2}$ %. Køber og Sælger betaler hver Halvdelen af Kurtagen, naar Salget sker under Haanden; sker Salget ved offentlig Auktion, betaler Sælgeren hele Kurtagen.

For **Vekselmæglere:** Af **Veksler** betaler hver af Parterne 1 pro mille. Af **Aktier:** indtil Kr. 20000 $^{1}/_{2}$ %, over dette Beløb $^{1}/_{4}$ %; Køberen og Sælgeren betaler hver det halve. — Sælges Aktier ved offentlig Auktion, betaler Køberen hele Kurtagen, hvis ikke anderledes er bestemt i Auktionsvilkaarene. — Ved Salg af **offentlige Fonds** og andre rentebærende Effekter betaler hver af Parterne 1 pro mille, uden Hensyn til Beløbets Størrelse.

For **Skibsmæglere:** For partiel Befragtning (jfr. Plakat af $^{24}/_{12}$ 1817) 2 %, for total Befragtning 1 % af Fragtens Beløb. For at ind- eller udklarere et Skib med Ladning indtil 50 Kommercelæster (1 Kmlstr. er 2 Tons) 33 Øre pr. Læst, og for den overskydende Drægtighed 25 Øre pr. Læst. For ballastede Skibe beregnes 16 Øre pr. Læst for de første 50 Kmlstr. og 12 Øre pr. Læst for de overskydende. For Besørgelsen af de befalede Pas og Certifikationer til et Skib af indtil 50 Kmlstr. Kr. 6 og til et Skib af større Drægtighed Kr. 10. For Inkassation af Fragt uden Garanti $^{1}/_{2}$ %; om Garanti maa træffes Aftale før Losning. Af Havaribeløb betales 2 % af de første Kr. 20000, af det overskydende Beløb 1 % samt Diætpenge og bevislige Udlæg paa Rejser. For Auktioner i Kjøbenhavns Retskreds over havarerede eller strandede Ladninger og Inventarium betales $1^{1}/_{2}$ %, og for lignende Auktioner udenfor nævnte Retskreds 3 % af Auktionssummen imod Mæglerens Garanti for samme. For Salg af havarerede eller strandede Skibe betales det halve,

For **Skibes Salg** betales $^{1}/_{2}$ %, naar Købesummen er under Kr. 20000, af højere Beløb ydes kun $^{1}/_{4}$ %, som betales af Køberen, naar ikke anden Overenskomst er truffen.

For **Varers Toldklarering** nyder Mægleren 2 % af Toldens Beløb, naar Tolden udgør Kr. 100 og derover, for mindre Klareringer Kr. 1. For Oplagsvarers Klarering betales efter Overenskomst mellem Mægleren og Oplagshaveren.

12. Den offentlige Kornvejning i Kjøbenhavn.

For denne Vejning er fastsat følgende pr. 50 Kg.:

1) I Havnen af løst Korn, der ikke losses til Pakhus, $1^1/_2$ Øre.
2) I Havnen og paa Jernbanen af Korn i Sække $1^1/_4$ Øre.
3) Til private Pakhuse ved Bolværk 1 Øre.
4) Paa private Pakhuse i Byen $1^1/_2$ Øre; dog ikke under Kr. 1.00 for Vejerens Tilstedeværelse indtil $^1/_4$ Dag.

I Betalingen for de under 1, 2 og 3 anførte Vejninger er indbefattet Betaling for Benyttelse af Vejeredskaber; udføres den under 4 nævnte Vejning ikke med Kornvejerens Redskaber, betales $^3/_4$ Øre pr. 50 Kg.

Transport af Vejeredskaber til og fra privat Pakhus besørger Rekvirenten. Vægtattester betales med 35 Øre for indtil 10000 Kg., og med 15 Øre for hver derudover begyndende 10000 Kg.

Vejepenge beregnes af Bruttovægten.

Alen.	Alen omsat til Meter.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		0.63	1.26	1.88	2.51	3.14	3.77	4.39	5.02	5.65
10	6.28	6.91	7.53	8.16	8.79	9.42	10.04	10.67	11.30	11.93
20	12.55	13.18	13.81	14.44	15.07	15.69	16.32	16.95	17.58	18.20
30	18.83	19.46	20.09	20.71	21.34	21.97	22.60	23.23	23.85	24.48
40	25.11	25.74	26.36	26.99	27.62	28.25	28.87	29.50	30.13	30.76
50	31.39	32.01	32.64	33.27	33.90	34.52	35.15	35.78	36.41	37.03
60	37.66	38.29	38.92	39.55	40.17	40.80	41.43	42.06	42.68	43.31
70	43.94	44.57	45.19	45.82	46.45	47.08	49.71	48.33	48.96	49.59
80	50.22	50.84	51.47	52.10	52.73	53.36	53.98	54.61	55.24	55.87
90	56.49	57.12	57.75	58.38	59.00	59.63	60.26	60.89	61.52	62.14
100	63.77									

Meter.	Meter omsat til Alen og Tommer.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		1.14	3.4	4.19	6.9	7.23	9.13	11.4	12.18	14.8
10	15.22	17.12	19.3	20.17	22.7	23.22	25.12	27.2	28.16	30.6
20	31.21	33.11	35.1	36.16	38.6	39.20	41.10	43.0	44.15	46.5
30	47.19	49.9	51.0	52.14	54.4	55.18	57.8	58.23	60.14	62.4
40	63.17	65.8	66.22	68.12	70.2	71.17	73.7	74.21	76.11	78.1
50	79.16	81.6	82.20	84.10	86.1	87.15	89.5	90.19	92.9	94.0
60	95.14	97.4	98.18	100.9	101.23	103.13	105.3	106.18	108.8	109.22
70	111.12	113.2	114.17	116.7	117.21	119.12	121.2	122.16	124.6	125.21
80	127.11	129.1	130.15	132.6	133.20	135.10	137.0	138.14	140.5	141.19
90	143.9	144.23	146.14	148.4	149.18	151.8	152.22	154.13	156.3	157.17
100	159.7									

□ Alen	□ Alen omsat til □ Meter.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		0.39	0.79	1.18	1.58	1.97	2.36	2.76	3.15	3.55
10	3.94	4.33	4.73	5.12	5.52	5.91	6.30	6.70	7.09	7.49
20	7.88	8.27	8.67	9.06	9.46	9.85	10.24	10.64	11.03	11.43
30	11.82	12.21	12.61	13.00	13.40	13.79	14.18	14.58	14.97	15.37
40	15.76	16.16	16.55	16.94	17.34	17.73	18.13	18.52	18.91	19.31
50	19.70	20.10	20.49	20.88	21.28	21.67	22.07	22.46	22.85	22.25
60	23.64	24.04	24.43	24.82	25.22	25.61	26.01	26.40	26.79	27.19
70	27.58	27.98	28.37	28.76	29.16	29.55	29.95	30.34	30.73	31.13
80	31.52	31.92	32.31	32.70	33.10	33.49	33.89	34.28	34.67	35.07
90	35.46	35.86	36.25	36.64	37.04	37.43	37.83	38.22	38.61	39.01
100	39.40									

□ Meter	□ Meter omsat til □ Alen.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2.54	5.08	7.69	10.15	12.69	15.23	17.76	20.31	22.84
10	25.38	27.92	30.46	32.99	35.53	38.07	40.61	43.15	45.68	48.22
20	50.76	53.30	55.84	58.37	60.91	63.45	65.99	68.53	71.06	73.60
30	76.14	78.68	81.22	83.75	86.29	88.83	91.37	93.91	96.44	98.98
40	101.52	104.06	106.60	109.13	111.67	114.21	116.75	119.29	121.82	124.36
50	126.90	129.44	131.97	134.51	137.05	139.59	142.13	144.66	147.20	149.74
60	152.28	154.82	157.35	159.89	162.43	164.97	167.51	170.04	172.58	175.12
70	177.66	180.20	182.73	185.27	187.81	190.35	192.89	195.42	197.96	200.50
80	203.04	205.58	208.11	210.65	213.19	215.73	218.27	220.80	223.34	225.88
90	228.42	230.96	233.49	236.03	238.57	241.11	243.65	246.18	248.72	251.26
100	253.80									

Potter	Potter omsat til Liter.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		0.97	1.93	2.90	3.86	4.83	5.80	6.76	7.73	8.69
10	9.66	10.63	11.59	12.56	13.53	14.49	15.46	16.42	17.39	18.36
20	19.32	20.29	21.25	22.22	23.19	24.15	25.12	26.09	27.05	28.02
30	28.98	29.95	30.92	31.88	32.85	33.81	34.78	35.75	36.71	37.68
40	38.64	39.61	40.58	41.54	42.51	43.48	44.44	45.41	46.37	47.34
50	48.31	49.27	50.24	51.20	52.17	53.14	54.10	55.07	56.03	57.00
60	57.97	58.93	59.90	60.86	61.83	62.80	63.76	64.73	65.70	66.66
70	67.63	68.59	69.56	70.53	71.49	72.46	73.42	74.39	75.36	76.32
80	77.29	78.25	79.22	80.19	81.15	82.12	83.09	84.05	85.02	85.98
90	86.95	87.92	88.88	89.85	90.81	91.78	92.75	93.71	94.68	95.64
100	96.61									

Liter	Liter omsat til Potter.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		1.04	2.07	3.11	4.14	5.18	6.21	7.25	8.28	9.32
10	10.35	11.39	12.42	13.46	14.49	15.53	16.56	17.60	18.63	19.67
20	20.70	21.74	22.77	23.81	24.84	25.88	26.91	27.95	28.98	30.02
30	31.05	32.09	33.12	34.16	35.19	36.23	37.26	38.30	39.33	40.37
40	41.40	42.44	43.47	44.51	45.54	46.58	47.61	48.65	49.68	50.72
50	51.75	52.79	53.82	54.86	55.89	56.93	57.96	59.00	60.03	61.07
60	62.10	63.14	64.17	65.21	66.24	67.28	68.31	69.35	70.38	71.42
70	72.45	73.49	74.52	75.56	76.59	77.63	78.66	79.70	80.73	81.77
80	82.80	83.84	84.87	85.91	86.94	87.98	89.01	90.05	91.08	92.12
90	93.15	94.19	95.22	96.26	97.29	98.33	99.36	100.40	101.43	102.47
100	103.50									

Anm. $^1/_2$ Pægl = 0.12 Liter, 1 P. = 0.24 L., 2 P. = 0.48 L., 3. P. = 0.72. — 0.1 Liter = 0.40 Pægl, 0.2 L. = 0.80 P., 0.3 L. = 1.21 P., 0.4 L. = 1.61 P., 0.5 L. = 2.02 P., 0.6 L. = 2.42 P., 0.7 L. = 2.82 P., 0.8 L. = 3.22 P., 0.9 L. = 3.63 P.

Kvint	Kvint omsat til Gram.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		5	10	15	20	25	30	35	40	45
10	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95
20	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145
30	150	155	160	165	170	175	180	185	190	195
40	200	205	210	215	220	225	230	235	240	245
50	250	255	260	265	270	275	280	285	290	295
60	300	305	310	315	320	325	330	335	340	345
70	350	355	360	365	370	375	380	385	390	395
80	400	405	410	415	420	425	430	435	440	445
90	450	455	460	465	470	475	480	485	490	495
100	500									

Gram	Gram omsat til Kvint.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		0.20	0.40	0.60	0.80	1	1.20	1.40	1.60	1.80
10	2	2.20	2.40	2.60	2.80	3	3.20	3.40	3.60	3.80
20	4	4.20	4.40	4.60	4.80	5	5.20	5.40	5.60	5.80
30	6	6.20	6.40	6.60	6.80	7	7.20	7.40	7.60	7.80
40	8	8.20	8.40	8.60	8.80	9	9.20	9.40	9.60	9.80
50	10	10.20	10.40	10.60	10.80	11	11.20	11.40	11.60	11.80
60	12	12.20	12.40	12.60	12.80	13	13.20	13.40	13.60	13.80
70	14	14.20	14.40	14.60	14.80	15	15.20	15.40	15.60	15.80
80	16	16.20	16.40	16.60	16.80	17	17.20	17.40	17.60	17.80
90	18	18.20	18.40	18.60	18.80	19	19.20	19.40	19.60	19.80
100	20									

Anm. 500 Gram = 1 ℔, 1000 Gr. = 2 ℔, 10,000 Gr. = 20 ℔.